

2006.gadā Vides pārraudzības valsts birojs turpināja veikt tam uzticētos uzdevumus Latvijas vides aizsardzības politikas īstenošanā. Pārskata periodā galvenie darbības virzieni bija nemainīgi: rūpniecisko avāriju riska novērtēšana un pasākumu izstrāde tā samazināšanai paaugstinātas bīstamības uzņēmumiem, kā arī priekšlikumu izstrāde pašvaldībām iespējamo avāriju seku samazināšanai; darbs rūpnieciskā piesārņojuma novēršanas un pārvaldības jomā ar mērķi samazināt piesārņojuma emisijas vidē un uzlabot vides institūciju izsniegto atļauju kvalitāti; saimniecisko projektu ietekmes uz vidi novērtēšana un nelabvēlīgo ietekmju novēršanas vai samazināšanas pasākumu izstrāde; lēmumu par sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu sagatavošana, izvērtējot dažādu būvprojektu prognozējamo ietekmi uz vidi; plānošanas dokumentu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras uzraudzība un koordinēšana, arī atzinumu par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatiem sagatavošana.

Vairākos virzienos tika uzsākta vai būtiski attīstīta biroja darbība:

- ◇ 2006.gada vidū stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi, saskaņā ar kuriem valstī tika ieviesta jauna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra – Ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamajām dabas teritorijām Natura 2000 novērtējums. Šādas procedūras ieviešana būtiski samazina laika ietilpību un resursu patēriņu, vienlaicīgi nodrošinot vispusīgāku aizsargājamo dabas teritoriju izpēti un aizsargājamo dabas vērtību saglabāšanas un aizsardzības pasākumu izstrādi. Pārskata gadā jaunā procedūra tika uzsākta 12 projektiem.
- ◇ Pārskata periodā praktiski divkārsējās no iedzīvotājiem, komersantiem un sabiedriskajām organizācijām saņemto iesniegumu skaits (sasniedzot gandrīz 120), kuros apstrīdēti vides institūciju pieņemtie lēmumi. Birojā lēmumi par šiem iesniegumiem tika pieņemti pēc rūpīgas iesniegumu izvērtēšanas ar mērķi nodrošināt pamatotu un precīzu tiesību normu piemērošanu attiecībās starp valsti un privātpersonu. Birojs pārstāvēja valsts intereses vides aizsardzībā arī gandrīz 20 tiesu sēdēs administratīvajā rajona un apgabala tiesā.
- ◇ Ciešā sadarbībā ar Vides ministriju un Valsts vides dienestu Vides pārraudzības valsts birojs apzināja un apkopoja informāciju par valstī paveikto darbu rūpnieciskā piesārņojuma novēršanas jomā laikā no 2003. līdz 2005.gadam. Iegūtie dati tika izmantoti ziņojuma sagatavošanai par atbilstošo Eiropas Savienības direktīvu ieviešanu Latvijā.

Pārskata gads raksturojas arī ar sadarbības uzlabošanu ar dažādām valsts un pašvaldības institūcijām, ciešāku saikni ar iedzīvotājiem un sabiedriskajām organizācijām. Ceram, ka biroja darbības 2006.gada pārskats sniegs iespēju detālāk iepazīties ar mūsu darbību un tās rezultātiem.

Jānis Avotiņš

Vides pārraudzības
valsts biroja direktors

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA.....	3
1.1. Vides pārraudzības valsts biroja juridiskais statuss	3
1.2. Vides pārraudzības valsts biroja darbības virzieni un struktūra	3
2. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS JOMAS UN NORMATĪVIE AKTI, KAS REGULĒ BIROJA DARBĪBU TAJĀS	7
2.1. Ietekmes uz vidi novērtējums	7
2.1.1 Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums	8
2.1.2 Ietekmes uz vidi novērtējums (IVN).....	8
2.1.3 Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums	10
2.2. Piesārņojuma integrētās novēršanas un kontroles joma.....	10
2.3. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas joma	12
2.4. Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācijas joma	13
2.5. Vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanas un organizāciju reģistrācijas joma	14
2.6. Sūdzību un iesniegumu izskatīšanas joma	15
3. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS.....	16
3.1. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums	16
3.2. Ietekmes uz vidi novērtējums	17
3.3. Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums	18
3.4. Piesārņojuma integrētā novēršana un kontrole.	18
3.5. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana.....	19
3.6. Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācija.....	20
3.7. Vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešana.....	21
3.8. Sūdzību un iesniegumu izskatīšana	21
3.9. Budžeta programmas “Vides politikas īstenošana” apakšprogrammas “Vides pārraudzības valsts birojs” rezultatīvo rādītāju analīze	22
3.10. Vides pārraudzības valsts biroja sniegtie pakalpojumi	23
3.11. Vides pārraudzības valsts biroja darbības uzlabošanas pasākumi	23
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	26
5. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM.....	27
6. BUDŽETA INFORMĀCIJA UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI.....	29
6.1. Pārskata gada galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu.....	29
6.2. Informācija par pakalpojumiem: Maksas pakalpojumi.....	29
6.3. Papildus finansējums grozījumos 2006. gadā.....	Error! Bookmark not defined.
6.4. Budžeta informācija	30
7. PERSONĀLS	31

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Vides pārraudzības valsts biroja juridiskais statuss

Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk tekstā Birojs) ir Vides ministrijas pārraudzībā esoša tiešās valsts pārvaldes iestāde (valsts civiliestāde), kas izveidota, pamatojoties uz Vides ministrijas pakļautībā un pārraudzībā esošo institūciju reorganizācijas koncepciju, kuru ar 2004.gada 29.septembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.713 akceptēja Ministru kabinetā. Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroju reorganizēja un, sākot ar 2005.gada 1.janvāri, tā nosaukums ir – Vides pārraudzības valsts birojs. Atbilstoši Vides ministrijas reorganizācijas koncepcijai, 2004. gada nogalē izstrādāta jauna Biroja organizatoriskā struktūra, precizējot pienākumu loku, kompetenci, un atbildību.

Biroja darbību reglamentē 2004.gada 6.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.4 “Vides pārraudzības valsts biroja nolikums” (ar 2004. gada 23. novembra grozījumiem), un virkne normatīvo aktu iestādes galvenajās darbības jomās.

1.2. Vides pārraudzības valsts biroja darbības virzieni un struktūra

- ◇ Koordinēt un pārraudzīt paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumu;
- ◇ Koordinēt un pārraudzīt stratēģisko (plānošanas dokumentu) ietekmes uz vidi novērtējumu;
- ◇ Koordinēt un pārraudzīt ietekmes uz NATURA 2000 teritorijām novērtējumu;
- ◇ Realizēt likumā “Par piesārņojumu” Birojam noteiktos uzdevumus saistībā ar atļaujām A un B kategorijas piesārņojošai darbībai;
- ◇ Novērtēt rūpniecisko avāriju risku un noteikt pasākumus tā samazināšanai;
- ◇ Nodrošināt organizāciju reģistrāciju vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS), veikt pasākumus, lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu par brīvprātīgās vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanu Latvijā;
- ◇ Realizēt likumā “Iepakojuma likums” Birojam noteiktos uzdevumus saistībā ar iepakojuma apsaimniekošanu un iepakojuma apsaimniekotāju reģistrēšanu;
- ◇ Izskatīt iesniegumus un sūdzības, pieņemt lēmumus tajos gadījumos, kad Birojam to deleģē: “Ūdens apsaimniekošanas likums”, likums “Par piesārņojumu”, 2004.gada 17.februāra Ministru kabineta noteikumi Nr.91 “Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums”, 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.532 “Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu un riska samazināšanas pasākumiem”, “Atkritumu apsaimniekošanas likums” un citi normatīvie akti;
- ◇ Veidot un uzturēt sabiedrībai pieejamas informācijas sistēmas par ietekmes uz vidi novērtējumu, A un B kategorijas atļaujām (turpmāk tekstā – integrētās atļaujas) un atļauju nosacījumiem, rūpniecisko avāriju novēršanas programmām un drošības pārskatiem, vides pārvaldības un audita sistēmā

reģistrētām organizācijām, par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, kā arī iepakojuma apsaimniekotājiem;

- ◇ Nodrošināt sabiedrības informēšanu visās Vides pārraudzības valsts biroja pamatdarbības jomās atbilstoši normatīvajos aktos un Orhusas konvencijā ietvertajām prasībām.

Atskaites gadā Biroja pamatdarbības virzienus nodrošināja Vides pārraudzības valsts biroja administrācija un piecas daļas:

Ietekmes uz vidi novērtējuma nodrošināšanas daļas pamatuzdevums ir organizēt, lai ietekmes uz vidi novērtējums, arī ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000 (ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju) novērtējums, tiktu veikts atbilstoši likumdošanas prasībām un nodrošinātu ar korektu un reprezentatīvu informāciju gan sabiedrību, gan lēmuma pieņēmējus. Lai to realizētu, Ietekmes uz vidi novērtējuma nodrošinājuma daļa:

- ◇ izskata iesniegumus par paredzēto darbību un pieņem lēmumus par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu;
- ◇ konsultējas ar ieinteresētajām valsts un pašvaldību institūcijām un ekspertiem, nepieciešamības gadījumos veido ekspertu komisiju;
- ◇ piedalās ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskajās apspriešanās, un, izstrādājot darba programmas un atzinumus par darba un noslēguma ziņojumiem, apkopo, analizē un izmanto sabiedriskajās apspriešanās pausto viedokli, iesniegtās atsauksmes un priekšlikumus;
- ◇ izstrādā darba programmu ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai;
- ◇ izstrādā nosacījumus ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma veikšanai;
- ◇ izvērtē ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma ziņojumu pirmo redakciju un galīgo redakciju un sagatavo atzinumus par tiem;
- ◇ izstrādā Biroja rekomendācijas un obligātās prasības projekta realizācijai, nepieciešamības gadījumā pieņem lēmumu par projekta realizācijas aizliegšanu.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtēšanas daļas pamatuzdevums ir organizēt, lai stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiktu veikts atbilstoši likumdošanas prasībām un nodrošinātu ar korektu un reprezentatīvu informāciju gan sabiedrību, gan lēmuma pieņēmējus. Daļa ir atbildīga arī par reģionālo vides pārvalžu veikto paredzētās darbības sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu izskatīšanu un lēmuma par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu sagatavošanu. Atsevišķs – Vides pārvaldības sektors daļā izveidots, lai nodrošinātu Birojam deleģēto uzdevumu izpildi saistībā ar EMAS ieviešanu. Savas kompetences un Biroja administrācijas deleģējuma ietvaros daļa izskata arī sūdzības un iesniegumus. Minēto pamatuzdevumu ietvaros Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtēšanas daļa:

- ◇ izskata plānošanas dokumentu izstrādātāju iesniegumus par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu un sagatavo lēmumus par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu;
- ◇ konsultē plānošanas dokumenta izstrādātājus;
- ◇ izskata plānošanas dokumentu vides pārskatus un plānošanas dokumentus un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sagatavo atzinumu par tiem;
- ◇ izskata reģionālo vides pārvalžu ekspertīzes daļu veikto sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātus un ar tiem saistītos materiālus un sagatavo

lēmumus par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu;

- ◇ veic iesniegumu un sūdzību par reģionālo vides pārvalžu izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem vai atteikumu izsniegt tehniskos noteikumus izskatīšanu normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos;
- ◇ piedalās Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo sistēmu veidošanā un uzturēšanā savas kompetences jomās;
- ◇ nodrošina organizāciju reģistrāciju vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS) un organizē pasākumus sabiedrības informēšanai par EMAS sistēmu un tās ieviešanu Latvijā.

2006.gada nogalē tika izveidota jauna Vides pārraudzības valsts biroja struktūrvienība **Sākotnējā izvērtējuma daļa**. Savu darbību tā uzsāka ar 2006.gada 1.decembri, un pārņēma daļu no **Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtēšanas daļas uzdevumiem**.

Sākotnējā izvērtējuma daļas pamatuzdevums ir reģionālo vides pārvalžu veikto paredzētās darbības sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu izskatīšana un lēmuma par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu sagatavošana, kā arī Birojam deleģēto uzdevumu izpilde saistībā ar EMAS ieviešanu.

Piesārņojuma novērtēšanas daļas pamatuzdevums ir veikt 2001.gada 15.marta likumā "Par piesārņojumu" Birojam deleģētos pienākumus. Lai nodrošinātu šī uzdevuma izpildi Piesārņojuma novērtēšanas daļa:

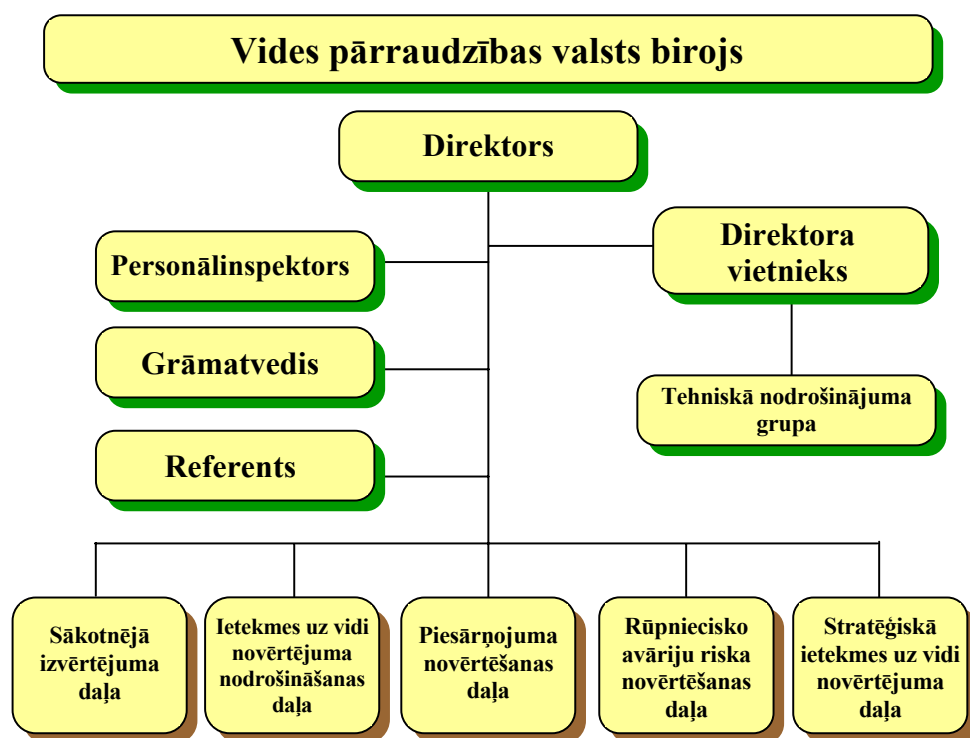
- ◇ izskata sūdzības par reģionālo vides pārvalžu lēmumiem, kuri attiecas uz atļauju izsniegšanu un atļauju nosacījumiem, piesārņoto vai potenciāli piesārņoto vietu izpēti, sanāciju un izpēti vai sanācijas izdevumu segšanu vai sadalījumu;
- ◇ sniedz konsultācijas reģionālajām vides pārvaldēm un uzņēmējiem;
- ◇ sadarbojas ar EK Vadlīniju par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem izstrādē;
- ◇ piedalās EK izstrādāto vadlīniju par labākajiem pieejamo tehniskajiem paņēmieniem tulkošanā un nodrošina to pieejamību Latvijā;
- ◇ nodrošina informācijas sistēmas par labākajiem pieejamiem tehniskajiem paņēmieniem atjaunošanu un uzturēšanu un izsniegto integrēto atļauju reģistra uzturēšanu un pilnveidošanu.

Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas daļa atbilstoši 2005. gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumos Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu un riska samazināšanas pasākumiem" noteiktajam veic rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu, kā arī novērtē un sniedz atzinumus par riska samazināšanas pasākumiem. Lai to realizētu, daļa:

- ◇ organizē un pārrauga rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisijas darbu;
- ◇ izvērtē rūpniecisko avāriju novēršanas programmas un drošības pārskatus atbilstoši reģionālo vides pārvalžu un atbildīgās personas iesniegtajiem dokumentiem;

sagatavo atzinumus un pieņem lēmumus par iesniegto dokumentu atbilstību noteikumu prasībām un nepieciešamajiem uzlabojumiem vai papildinājumiem tajos; informē atbildīgās valsts institūcijas par iespējamajiem draudiem videi vai cilvēku veselībai;

izmantojot visus iesniegtos dokumentus, nosaka objektus vai objektu grupas, kas var izraisīt "domino" efektu un informē par to uzņēmumus un atbildīgās valsts institūcijas un pašvaldības.



1. attēls. Vides pārraudzības valsts biroja struktūra 2006.gada decembrī.

2. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS JOMAS UN NORMATĪVIE AKTI, KAS REGULĒ BIROJA DARBĪBU TAJĀS

2.1. Ietekmes uz vidi novērtējums

Normatīvie akti, kas regulē Biroja darbību ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma jomā:

1. 1998.gada 14.oktobrī pieņemtais likums **“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”** (ar grozījumiem, kas pieņemti 2001.gada 30.maijā, 2003.gada 19. jūnijā, 2004.gada 26.februārī un 2005.gada 15.septembrī);
2. 2004.gada 17.februāra Ministru kabineta noteikumi Nr.87 **“Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi”** (ar grozījumiem, kas veikti 2006.gada 6.jūnijā);
3. 2004.gada 23.marta Ministru kabineta noteikumi Nr.157 **“Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”**;
4. 2006.gada 6.jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr.455 **“Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)**;
5. 2006.gada 2.maija Ministru kabineta noteikumi Nr.355 **“Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība”**;
6. 2004.gada 17.februāra Ministru kabineta noteikumi Nr.91 **“Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums”** (ar grozījumiem, kas veikti 2005.gada 17.maijā un 2005.gada 13.septembrī).

Minētie Latvijas normatīvie akti ir saskaņoti ar atbilstošām ES direktīvām:

- ◇ Eiropas Padomes 1985.gada 27.jūnija direktīvu 85/337/EEC **“Par sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu”**;
- ◇ Eiropas Padomes 1997.gada 3.marta direktīvu 97/11/EC, kura precizē un papildina iepriekšminēto direktīvu;
- ◇ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 26.maija direktīvu 2003/35/EK, ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē un ar ko attiecībā uz sabiedrības līdzdalību un iespēju griezties tiesā groza padomes direktīvas 85/337/EEC un 96/61/EK.

Birojam savā darbībā jāievēro arī 1991.gada 25.februāra Espo konvencija **“Par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā”** (Latvija pievienojās 1998.gada 1.jūlijā), kā arī 1997.gada 14.marta **līgums starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību** par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā.

Ar 2004. gada 26. februāra “Grozījumu likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”” spēkā stāšanos un 2004.gada 23.marta Ministru kabineta noteikumu Nr.157 **“Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”** pieņemšanu, Latvijā tika ieviests stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums jeb ietekmes uz vidi novērtējums

plānošanas dokumentiem, atbilstoši ES Direktīvas 2001/42/EC “Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu” prasībām.

2.1.1 Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir izvērtēt plānošanas dokumentu īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un iesaistīt sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādāt priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo ietekmi. Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumenta sagatavošanas laikā, pirms šis plānošanas dokuments tiek iesniegts pieņemšanai.

Biroja galvenais uzdevums ir pārraudzīt, lai stratēģiskais jeb plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums tiktu veikts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, un stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiktu piemērots tajos gadījumos, kad plānošanas dokumenta realizācija var radīt būtisku ietekmi uz vidi. Vienlaicīgi nepieciešams kontrolēt, lai tiktu nodrošināta sabiedrības informēšana, sabiedrība un lēmuma pieņēmēji iegūtu korektu un reprezentatīvu informāciju par prognozējamo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai vai samazināšanai, kā arī par ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitu un sabiedrības attieksmi pret plānošanas dokumentu. Lai to izpildītu, Birojs:

1. izskata plānošanas dokumenta izstrādātāja iesniegumus par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu;
2. pieņem lēmumu par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu;
3. konsultē plānošanas dokumenta izstrādātāju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi, par vides pārskatā ietveramās informācijas detalitāti, par institūcijām un organizācijām, ar kurām jākonsultējas plānošanas dokumenta izstrādātājam un kurām jāiesniedz plānošanas dokumenta un vides pārskata projekti atzinuma sniegšanai;
4. izvērtē vides pārskata projektus un sniedz par tiem atzinumu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām, izraudzītā risinājuma pamatojumu un sabiedrības informēšanas un sabiedriskās apspriešanas organizācijas atbilstību normatīvo aktu prasībām;
5. nosaka termiņus, kādos plānošanas dokumenta izstrādātājs, pēc plānošanas dokumenta akceptēšanas, iesniedz Birojā plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa ziņojumu.

2.1.2 Ietekmes uz vidi novērtējums (IVN)

Ietekmes uz vidi novērtējuma pamatzdevumi ir apzināt iespējamās nelabvēlīgās ietekmes uz vidi, iesaistīt sabiedrību darbības iespējamo ietekmju novērtēšanā, apspriešanā un lēmuma par darbības realizāciju pieņemšanā.

Biroja galvenais uzdevums šajā darbības jomā ir nodrošināt, lai ietekmes uz vidi novērtējums tiktu veikts, atbilstoši likumdošanas prasībām, kā arī – lai sabiedrība un lēmuma pieņēmēji iegūtu korektu un reprezentatīvu informāciju par prognozējamo negatīvo ietekmi uz vidi, nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai vai samazināšanai, kā arī par ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitu un sabiedrības attieksmi pret projekta realizāciju. Lai to izpildītu, Birojs:

1. izvērtē iesniegumus par paredzēto darbību un pieņem lēmumus par IVN procedūras uzsākšanu un informē par to sabiedrību;
2. izvērtē reģionālo vides pārvalžu veiktos sākotnējos ietekmes uz vidi izvērtējumus un ar tiem saistītos materiālus, pieņem lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu;
3. izstrādā ietekmes uz vidi novērtējuma programmu, kas ietver vides aizsardzības prasības un noteikumus, kā arī nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumu ietekmes uz vidi novērtējuma turpmākajai veikšanai;
4. veic, atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma programmas prasībām sagatavotā darba ziņojuma, izvērtēšanu un sniedz atzinumu par to. Atzinumi tiek publicēti Biroja mājas lapā (<http://www.vpvb.gov.lv>). Izvērtēšanas procesā Birojs piedalās sabiedriskās apspriešanas procesā, nepieciešamības gadījumā informē pašvaldības, valsts institūcijas, zinātniskās pētniecības institūcijas un nevalstiskās organizācijas, pieaicina nepieciešamos ekspertus, lai nodrošinātu vērtējuma profesionalitāti, kā arī ņem vērā sabiedrības ierosinājumus un atsauksmes;
5. sagatavo un sniedz atzinumu par noslēguma ziņojumu. Atzinumi tiek publicēti Biroja mājas lapā (<http://www.vpvb.gov.lv>). Atzinums ietver īsu paredzētās darbības raksturojumu, piedāvāto alternatīvu izvērtējumu un rekomendācijas paredzētās darbības realizācijas projekta turpmākajai izstrādei. Atzinums ietver arī obligātos nosacījumus un turpmākajā projektēšanā veicamos vides aizsardzības pasākumus, kuri ievērojami, realizējot paredzēto darbību katrā konkrētā vietā. Birojs ir tiesīgs aizliegt darbības realizācijas projekta turpmāko izstrādi, ja tā ir pretrunā ar normatīvajos aktos noteikto, kā arī, ievērojot piesardzības principu, ja tiek prognozēta būtiska ietekme uz vidi. Birojs ir atbildīgs par to, lai ietekmes uz vidi novērtējuma procesā tiktu ievērotas visas likumdošanas prasības un normas, kā arī, lai Biroja atzinumā ietvertā informācija būtu objektīva un reprezentatīva.

Ietekmes uz vidi novērtējuma izpildes kvalitātes paaugstināšanai, kā arī Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvalžu ekspertīzes darbības pilnveidošanai, Birojs papildus tiešajai ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras organizēšanai, veic šādas funkcijas:

- ◇ koordinē Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvalžu ekspertīzes darbību, lai nodrošinātu vienotu pieeju objektu un paredzēto darbību nelabvēlīgās ietekmes uz vidi novērtēšanā, veicot sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu un tehnisko noteikumu sagatavošanu;
- ◇ piedalās Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvalžu ekspertīzes darbā, kopīgi izvērtējot sarežģītāko objektu ietekmi uz vidi;
- ◇ veicinot sekmīgu ietekmes uz vidi novērtējuma sistēmas attīstību un darbību, organizē seminārus, praktiskās nodarbības un citus pasākumus;
- ◇ informē sabiedrību par paredzētajām darbībām, to iespējamajām ietekmēm uz vidi, nepieciešamajiem šo ietekmju novēršanas vai samazināšanas pasākumiem un iesaista sabiedrību paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtēšanā;
- ◇ veido un uztur ietekmes uz vidi novērtējuma informācijas sistēmu;
- ◇ izskata sūdzības par reģionālo vides pārvalžu izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem;
- ◇ nodrošina rakstveida paziņojumu par paredzētajām darbībām, kurām var būt būtiska pārrobežu ietekme, sagatavošanu un saskaņošanu ar Vides ministriju

un Ārlietu ministriju un paziņojumu nosūtīšanu uz valstīm, kuras paredzētās darbības var ietekmēt.

Īpašu uzmanību Birojs velta tam, lai tiktu nodrošinātas sabiedrības iespējas saņemt iespējami pilnīgu un reprezentatīvu informāciju par paredzētajām darbībām, vides stāvokli potenciālajās to realizācijas vietās un prognozētajām ietekmēm uz vidi un sabiedrību. Daudz tiek darīts, lai sabiedrību iepazīstinātu ar IVN procesu un veicinātu tās aktīvu iesaistīšanos optimālu lēmumu pieņemšanā.

2.1.3 Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums

Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma pamatuzdevums ir apzināt iespējamās nelabvēlīgās ietekmes uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, tās ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, novērtēt iespējamo ietekmju būtiskumu un nepieciešamību izstrādāt kompensējošus pasākumus, kā arī iesaistīt sabiedrību darbības iespējamo ietekmju novērtēšanā, apspriešanā un lēmuma par darbības realizāciju pieņemšanā.

Biroja galvenais uzdevums šajā darbības jomā ir nodrošināt, lai ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums tiktu veikts, atbilstoši likumdošanas prasībām, kā arī – lai sabiedrība un lēmuma pieņēmēji iegūtu korektu un reprezentatīvu informāciju par prognozējamo negatīvo ietekmi uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai vai samazināšanai, kompensējošajiem pasākumiem, kā arī Ministru kabineta un Eiropas Komisijas informēšana par paredzētajām darbībām, kas var atstāt būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000. Lai to izpildītu, Birojs:

1. izvērtē reģionālo vides pārvalžu veiktos sākotnējos ietekmes uz vidi izvērtējumus un ar tiem saistītos materiālus, pieņem lēmumu par ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma procedūras piemērošanu;
2. konsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijas administrāciju un izstrādā nosacījumus ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma veikšanai;
3. veic, atbilstoši nosacījumu prasībām sagatavotā novērtējuma ziņojuma pirmās redakcijas izvērtēšanu un sniedz atzinumu par to. Izvērtēšanas procesā Birojs piedalās sabiedriskās apspriešanas procesā;
4. sagatavo un sniedz atzinumu par novērtējuma ziņojuma galīgo redakciju. Atzinumi tiek publicēti Biroja mājas lapā (<http://www.vpvb.gov.lv>).
5. Normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā sagatavo informatīvu ziņojumu Ministru kabinetam, kā arī nosūta ziņojumu Eiropas Komisijai.

2.2. Piesārņojuma integrētās novēršanas un kontroles joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē 2001.gada 15.martā pieņemtais likums “**Par piesārņojumu**” (ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 2006.gada 6.aprīlim), kas harmonizē Latvijas likumdošanu ar Eiropas Padomes 1996. gada 24. septembra direktīvu 96/61/EC “Par piesārņojuma integrēto novēršanu un kontroli” un 2002.gada 9.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 294 “**Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C**

kategorijas piesārņojošas darbības un izniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” (ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 2006.gada 19.decembrim).

Integrētā piesārņojuma novēršanas un kontroles sistēma

Integrētās piesārņojuma novēršanas un kontroles (IPNK) sistēmas mērķis ir novērst vai samazināt ietekmi uz vidi, kas rodas lielāko rūpniecības uzņēmumu darbības rezultātā, tās uzdevums ir samazināt un ierobežot gaisa, ūdens un augsnes piesārņojumu, nodrošināt dabas resursu un enerģijas racionālu izmantošanu, samazināt atkritumu daudzumu.

Saskaņā ar likumā “Par piesārņojumu” noteikto rūpnieciskā ražošana un saimnieciskā darbība (piesārņojošās darbības), atkarībā no to bīstamības videi, tiek dalītas A, B un C kategorijās. Lai veiktu darbību, kura atbilst A un B kategorijai, ir jāsaņem atbilstoša atļauja. Normatīvajos aktos ir noteikti Biroja pienākumi un atbildība A un B kategorijas atļauju piesārņojošas darbības kontroles procesā. Atskaites gada laikā ir veikti grozījumi spēkā esošajos normatīvajos aktos, lai uzlabotu atļauju kvalitāti un pilnveidotu sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas sistēmu. Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto Biroja kompetencē ietilpst:

1. izskatīt iesniegumus par reģionālo vides pārvalžu lēmumiem, kuri attiecas uz atļauju izsniegšanu un atļauju nosacījumiem, piesārņoto vai potenciāli piesārņoto vietu izpēti, sanāciju un izpēti vai sanācijas izdevumu segšanu vai sadalījumu;
2. nodrošināt informācijas par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem attiecīgajā jomā pieejamību, informēt par tiem reģionālās vides pārvaldes un uzņēmēj sabiedrības, sniegt konsultācijas uzņēmējiem, kā arī organizēt mācības;
3. saskaņojot materiālus ar Vides ministriju informēt citas valstis par iesniegumu atļaujas saņemšanai gadījumos, kad iespējama piesārņojuma pārrobežu pārnese;
4. ievietot normatīvajos aktos noteikto informāciju Biroja mājas lapā internetā un nodrošināt tās pieejamību sabiedrībai Biroja telpās;
5. piedalīties ES rīkotajos informācijas apmaiņas forumos par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem attiecīgajā jomā, sadarboties ar ārvalstu un starptautiskajām organizācijām, piedalīties starpvalstu sadarbības programmās un projektos;
6. koordinēt Latvijas ekspertu dalību ES izveidotajās tehniskajās darba grupās par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem attiecīgajā jomā;
7. izstrādāt metodiskos materiālus reģionālajām vides pārvaldēm un uzņēmumiem, lai nodrošinātu vienotu pieeju pieteikuma iesniegšanas un atļauju izsniegšanas procesā.

Biroja galvenā uzmanība šajā jomā tiek pievērsta informācijas par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem apzināšanai un izplatīšanai, kā arī sadarbības sistēmas ar reģionālajām vides pārvaldēm un uzņēmēj sabiedrībām izveidei un pilnveidošanai, nodrošinot vienotu pieeju pieteikumu iesniegšanai un integrētās atļaujas sagatavošanai, izsniegto atļauju novērtēšanai un nepieciešamās informācijas pieejamības nodrošināšanai.

2.3. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.532 “**Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem**”, kas saskaņo Latvijas likumdošanu ar Eiropas Padomes 1996.gada 9.decembra Direktīvu 96/82/EK par smagu negadījumu, kur iesaistītas bīstamas vielas, bīstamības kontroli un riska vadību (Seveso II direktīva) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 16.decembra Direktīvu 2003/105/EK, ar ko groza Padomes direktīvu 96/82/EK.

Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana un samazināšana

Lai nepieļautu vai samazinātu kaitējumu, ko rūpniecisko avāriju rezultātā ķīmiskās vielas tām piemītošo īpašību dēļ var nodarīt videi, cilvēku veselībai un īpašumam, Latvijā tika ieviests Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas un samazināšanas pasākumu komplekss.

Objektam, atbilstoši tam, kādas un cik daudz bīstamas vielas tas izmanto un uzglabā, obligāti izstrādājami un veicami rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas vai samazināšanas pasākumi, kuru atbilstību un pietiekamību novērtē Rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisija un lēmumu pieņem Birojs.

Katra iesniegtā dokumenta izskatīšanai Birojs veido rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisiju, kurā tiek iesaistīti visu iesaistīto valsts institūciju (Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Vides ministrijas, Valsts vides dienesta, Valsts darba inspekcijas, Sabiedrības veselības aģentūras, un Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvalžu), kā arī attiecīgo pašvaldību pārstāvji. Komisijas personālo sastāvu apstiprina katra iesniegtā dokumenta izskatīšanai, nepieciešamības gadījumos tiek pieaicināti atbilstoši speciālisti – eksperti. Saskaņā ar normatīvajos aktos ietvertu deleģējumu Biroja kompetencē ietilpst:

1. rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procedūras pārraudzīšana;
2. riska izvērtējuma komisiju izveidošana un to darbības organizācija;
3. objekta rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmu vai drošības pārskatu izvērtēšana;
4. atzinumu sagatavošana par objekta rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmas vai drošības pārskata atbilstību normatīvajiem aktiem un objekta ekspluatācijas uzsākšanu vai turpināšanu;
5. to objektu vai objektu grupu noteikšana, kas var izraisīt domino efektu, informējot par domino efektu Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, kā arī tā objekta, kurš var izraisīt domino efektu vai kuru tas var ietekmēt, atbildīgās personas;
6. sūdzību izskatīšana par nepietiekamu sabiedrības informēšanu rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procesā.
7. informācijas sniegšana valsts institūcijām un pašvaldībām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā par bīstamajām vielām, kas atrodas vai var atrasties objektā un nerada rūpnieciskās avārijas risku, par objektiem, kuriem jāizstrādā drošības pārskati, un teritoriju, kuru var ietekmēt šajos objektos iespējamās rūpnieciskās avārijas vai to izraisītie domino efekti;

8. ieteikumu sagatavošana par ierobežojumiem teritoriju izmantošanā un citiem riska samazināšanas pasākumiem, kas ieteikti pēc izvērtēšanas vai paredzēti drošības pārskatā vai rūpniecisko avāriju novēršanas programmā;
9. informācijas ievietošana Biroja interneta mājas lapā par to, kur un kad var iepazīties ar atbildīgās personas sagatavoto rūpniecisko avāriju novēršanas programmu un drošības pārskatu.

Galvenā uzmanība šobrīd tiek pievērsta tam, lai adekvāti tiktu novērtēts esošais stāvoklis un avāriju risks objektos, kā arī izstrādāti un realizēti konkrētajam stāvoklim atbilstoši rūpniecisko avāriju riska novēršanas vai samazināšanas pasākumi. Birojs sadarbībā ar citām rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas jomā iesaistītajām institūcijām lielu uzmanību pievērš objektu speciālistu informēšanai un izglītošanai riska vadības jautājumos, apgūstot ārvalstu pieredzi un organizējot apmācību seminārus.

2.4. Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācijas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē 2002.gada 9.janvārī pieņemtais “**Iepakojuma likums**” (ar grozījumiem, kas pieņemti 2005.gada 21.aprīlī).

2005.gada 13.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.953 “**Noteikumi par izņēmumiem attiecībā uz smago metālu saturu iepakojumā, visa izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālajiem apjomiem (īpatsvariem) un termiņiem, reģistrēšanas un ziņojuma sniegšanas kārtību un veidlapas paraugu**”.

Gadījumi, kad uzņēmumu reģistrāciju veic Birojs, noteikti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2002.gada 14.jūnija rīkojumā Nr.108 “**Par iepakotāju un iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrēšanu**”.

Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrēšana

Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto Birojs atskaites gadā turpināja 2003.gadā uzsāktu to iepakojuma apsaimniekotāju reģistrāciju, kuru kalendārā gadā radītais apsaimniekotā iepakojuma apjoms pārsniedz 300 kg, kā arī saņemt un apkopot informāciju par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem, ko iesniedz iepakojuma apsaimniekotāji. Biroja uzdevumi šajā jomā ir:

- ◇ noteiktajā kārtībā izsniegt iepakojuma apsaimniekotājiem izziņu par reģistrāciju;
- ◇ noteiktajā kārtībā un termiņos pēc iepakojuma apsaimniekotāja reģistrācijas informēt attiecīgās reģionālās vides pārvaldes par iepakotājiem, kuri dibinājuši reģistrēto uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) vai noslēguši līgumus ar reģistrēto iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību);
- ◇ saņemt un apkopot informāciju par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem, ko iesniedz iepakojuma apsaimniekotāji.

2.5. Vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanas un organizāciju reģistrācijas joma

Normatīvie akti

2003.gada 15.maija “**Grozījumi likumā “Par vides aizsardzību”**”, ar kuriem Birojs tika noteikts par kompetento institūciju, kura Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izveido, uztur un atjauno vides pārvaldības un audita sistēmā iekļauto uzņēmumu reģistru un veic uzņēmumu reģistrāciju vides pārvaldības un audita sistēmas reģistrā.

Biroja darbību reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 19.marta regula (EK) Nr. 761/2001, ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS), kura stājas spēkā Latvijā un ir saistoša ar likuma spēku no 2004.gada 1.maija un 2004.gada 20.aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr.320 “**Kārtība, kādā izveido un uztur vides pārvaldības un audita sistēmas reģistru un reģistrē tajā organizācijas**”.

Vides pārvaldības un audita sistēma (EMAS)

Eiropas Savienības Vides pārvaldības un audita sistēma (EMAS) izveidota un ieviesta kā pārvaldības instruments, kas veicina vides aizsardzības, resursu racionālas izmantošanas un sabiedrības informēšanas pasākumu pilnveidošanu un uzlabošanu uzņēmumos un organizācijās, kuras brīvprātīgi iesaistās sistēmā.

ES dalībvalstīs šī sistēma darbojas kopš 1995.gada, atbilstoši Regulai EEC Nr.1836/93, un sākotnēji tajā iesaistījās rūpniecības uzņēmumi. Kopš 2001.gada - pēc jaunas ES Regulas EK Nr.761/2001 “Ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS)” pieņemšanas - sistēma ir atvērta visām organizācijām. Veicot nepieciešamo sagatavošanos, tajā var iekļauties jebkurš uzņēmums, uzņēmējsabiedrība, iestāde un pašvaldība. Uzņēmumi un organizācijas (turpmāk Organizācijas), kuri ir iekļauti EMAS reģistrā, iegūst tiesības izmantot EMAS logo, tādejādi apliecinot, ka organizācijas darbība atbilst EMAS kritērijiem.

Birojs ir nominēts par EMAS kompetento institūciju Latvijā, kuras uzdevumos ietilpst:

1. Organizāciju reģistrācija atbilstoši Regulā noteiktajam;
2. pretendenta atbilstības Regulas prasībām izvērtēšana;
3. lēmumu par Organizāciju izslēgšanu no reģistra uz laiku vai pavisam pieņemšana;
4. sistēmā iekļauto organizāciju reģistra izveide un ES Komisijas informēšana;
5. piedalīties ar ES Regulas EK Nr.761/2001 14.pantu izveidotās komisijas un kompetento institūciju foruma darbā;
6. informēt sabiedrību par EMAS ieviešanu un organizāciju iespējām iesaistīties tajā.

Birojs galveno uzmanību atskaites gadā pievērta informācijas par Vides pārvaldības un audita sistēmu izplatīšanai.

2.6. Sūdzību un iesniegumu izskatīšanas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē “**Administratīvā procesa likums**”, kā arī likums “**Par iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtību valsts un pašvaldību institūcijās**” un virkne citu normatīvo aktu, kuros ietverts deleģējums Birojam izskatīt sūdzības un iesniegumus.

Sūdzību un iesniegumu izskatīšana

Atgriezeniskās saites radīšana vides aizsardzības politikas mērķu sasniegšanas procesā ir viens no posmiem, kas nodrošina saikni ar sabiedrību un sabiedrības iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā. Virkne Latvijā spēkā esošo normatīvo aktu, tai skaitā vides sektorā, paredz ikvienam sabiedrības pārstāvim gan iespēju saņemt informāciju, gan kā līdztiesīgam procesu dalībniekam iesaistīties priekšlikumu sagatavošanā un paust savu viedokli, kā arī apstrīdēt institūciju izsniegtos administratīvos aktus.

Latvijā iedzīvotāju tiesības vērsties valsts institūcijās ar iesniegumiem, sūdzībām vai priekšlikumiem reglamentē likums “Par iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtību valsts un pašvaldību institūcijās”, kā arī katras konkrētas jomas speciālie normatīvie akti. Vairākos normatīvajos aktos Birojam deleģētas apelācijas institūcijas funkcijas. Biroja kompetencē ir izskatīt sūdzības un iesniegumus:

1. par nepietiekamu sabiedrības informēšanu rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procesā;
2. par nepietiekamu sabiedrības informēšanu ietekmes uz vidi novērtējuma procesā;
3. par nepietiekamu sabiedrības informēšanu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā;
4. par RVP izdotajiem tehniskajiem noteikumiem vai atteikumu izsniegt tehniskos noteikumus;
5. par RVP izdotajām integrētajām atļaujām un to nosacījumiem;
6. par RVP izsniegtajām atkritumu apsaimniekošanas atļaujām;
7. par RVP noteiktajiem pasākumiem ūdens objektos tiem definēto kvalitātes mērķu sasniegšanai; par reģionālo vides pārvalžu lēmumiem par piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas izpēti vai sanācijas nepieciešamību, vai par pētījumu vai sanācijas izdevumu segšanu;
8. par citiem RVP izsniegtajiem administratīvajiem aktiem;
9. par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju administrāciju izsniegtajiem administratīvajiem aktiem;
10. par Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem.

Tāpat Birojā tiek saņemti sabiedrības iesniegumi, atsauksmes, ierosinājumi un iebildumi konkrētu projektu ietekmes uz vidi novērtējuma procesā un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Birojā ir tiesības vērsties ikvienai fiziskajai un juridiskajai personai ar mutvārdu un rakstveida iesniegumiem vai sūdzībām un saņemt atbildi pēc būtības 14 dienu laikā, ja atbildes sagatavošanai nav vajadzīga papildus informācija, vai 30 dienu un atsevišķos gadījumos ilgākā laikā, ja atbildes sagatavošanai nepieciešama papildus informācija.

3. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS

2006.gadā Biroja pamatdarbība bija veltīta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nodrošināšanai, stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nodrošināšanai, savu pienākumu izpildei integrēto atļauju izsniegšanas procesā, rūpniecisko avāriju riska novērtēšanā un samazināšanā, iepakojuma apsaimniekotāju reģistrēšanai, sūdzību un iesniegumu izskatīšanai, vides pārvaldības un audita sistēmas ieviešanai.

3.1. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Atskaites gadā Birojs turpināja darbību pie stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ieviešanas un uzsākto stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru pārraudzību.

2006.gadā kopā izvērtēti 140 plānošanas dokumentu izstrādātāju iesniegumi un sagatavoti un pieņemti lēmumi par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu:

- ◇ 94 gadījumos pieņemts lēmums piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru;
- ◇ 46 gadījumos pieņemts lēmums nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

Atskaites gadā sagatavoti atzinumi par 86 Vides pārskatiem. Dīvos gadījumos atzinums bija negatīvs un Vides pārskats nodots plānošanas dokumenta izstrādātājam pilnveidošanai un pieprasīts to atkārtoti iesniegt Birojam atzinuma sniegšanai. Informācija par Biroja lēmumiem un atzinumiem ir ievietota Biroja mājas lapā internetā, sadaļā Stratēģiskais IVN (adrese: <http://www.vpvp.gov.lv>).

Lielu uzmanību Birojs pārskata gadā veltījis plānošanas dokumentu izstrādātāju informēšanai un izglītošanai gan dažādos semināros un sanāksmēs, gan individuālu konsultāciju veidā, kā arī pilnveidojot informatīvi metodisko materiālu, kas pieejams Biroja interneta mājas lapā. Šie pasākumi būtiski uzlaboja sadarbību gan ar plānošanas dokumenta izstrādātājiem, gan valsts pārvaldes institūcijām. Ja sākotnēji daudzi iesniegumi par plānošanas dokumenta izstrādi bija nepilnīgi un tajos nebija ietverta atbilstoša informācija, lai Birojs varētu izvērtēt nepieciešamību piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktos kritērijus, un pieņemt pamatotu lēmumu par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu, tad pakāpeniski iesniegumu kvalitāte ir būtiski uzlabojusies. Konsultāciju un informatīvu pasākumu rezultātā uzlabojusies arī Vides pārskatu kvalitāte.

3.2. Ietekmes uz vidi novērtējums

Pārskata periodā būtiski pieaudzis reģionālo vides pārvalžu veikto sākotnējo izvērtējumu skaits, kurus Birojs izvērtēja un pieņēma lēmumu piemērot vai nepiemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

Kopā izskatīti 860 sākotnējie ietekmes uz vidi izvērtējumi. 60 gadījumos reģionālo vides pārvalžu sākotnējie izvērtējumi un tiem pievienotie materiāli bija nepietiekami pamatota lēmuma pieņemšanai un Birojam bija jāpieprasa papildus informācija, bet vairākos gadījumos jāorganizē speciālistu apspriedes un jāveic citi pasākumi, lai pieņemtu argumentētu un pamatotu lēmumu. Saņemot ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu dokumentāciju, Birojs sarežģītākos gadījumos konsultējās ar atbildīgajām valsts institūcijām, vai organizēja ekspertu komisijas materiālu izvērtēšanai, iekļaujot tajās arī reģionālo vides pārvalžu pārstāvjus un atbildīgo ministrijas institūciju pārstāvjus (Vides aizsardzības departaments, Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra, Valsts vides dienests). Balstoties uz šo komisiju slēdzieniem un reģionālo vides pārvalžu un projekta ierosinātāja iesniegto informāciju, tika pieņemti lēmumi par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu.

Pārskata gadā 819 gadījumos, jeb 98 % gadījumu Birojs pieņēma lēmumu nepiemērot ietekmes uz vidi novērtējumu, vienlaicīgi ierosinot reģionālajai vides pārvaldei izsniegt tehniskos noteikumus 2004. gada 17.februāra Ministru kabineta noteikumu Nr.91 "Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums" noteiktajā kārtībā. Lēmumi par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu ir ievietoti Biroja mājas lapā internetā (adrese: <http://www.vpvp.gov.lv>). 7 gadījumos ir pieņemts lēmums piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru paredzētajai darbībai un 12 gadījumos pieņemts lēmums piemērot ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 novērtējuma procedūru.

Atskaites gadā birojs uzraudzīja un koordinēja 33 ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras, tai skaitā: tieši Birojā saņemti 17 iesniegumi par paredzēto darbību un pieņemti lēmumi piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu, kā arī turpinās ietekmes uz vidi novērtējums iepriekšējos gados uzsāktajiem projektiem. 2006. gadā Birojs ir izstrādājis un izsniedzis 21 ietekmes uz vidi novērtējuma programmu, saņemti un izvērtēti 15 ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumi un sagatavoti un izsniegti atzinumi par tiem, kā arī sagatavoti un izsniegti 12 atzinumi par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumiem.

Visi Biroja atzinumi pieejami interneta mājas lapā (adrese: <http://www.vpvp.gov.lv>).

Ņemot vērā paredzēto darbību veidu plašo diapazonu ietekmes novērtējuma programmu izstrādāšanai, darba ziņojumu par ietekmes novērtējumu izvērtēšanai, kā arī obligāto nosacījumu turpmākai projektēšanai izstrādāšanai, atskaites periodā izveidotas 10 pieaicināto ekspertu darba grupas.

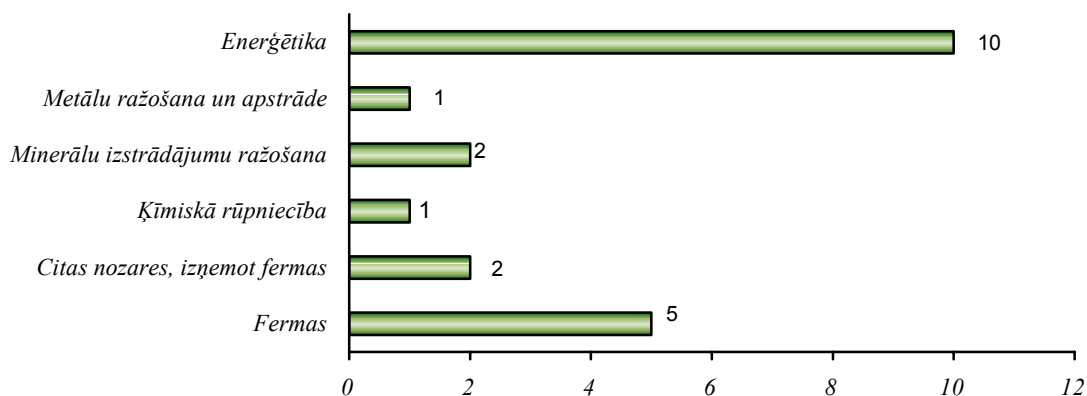
3.3. Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums

Pārskata periodā pēc atbilstošu normatīvo aktu spēkā stāšanās uzsākta ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000 novērtējuma procedūras ieviešana. 2006.gada otrajā pusē Vides pārraudzības valsts birojs normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā uzsāka ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma procedūras ieviešanu, to piemērojot gadījumos, kad sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātā konstatēts, ka paredzētā darbība var atstāt ietekmi uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā NATURA 2000 ietvertu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, bet darbība neatbilst likuma „par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.un 2. pielikumā noteiktajām darbībām.

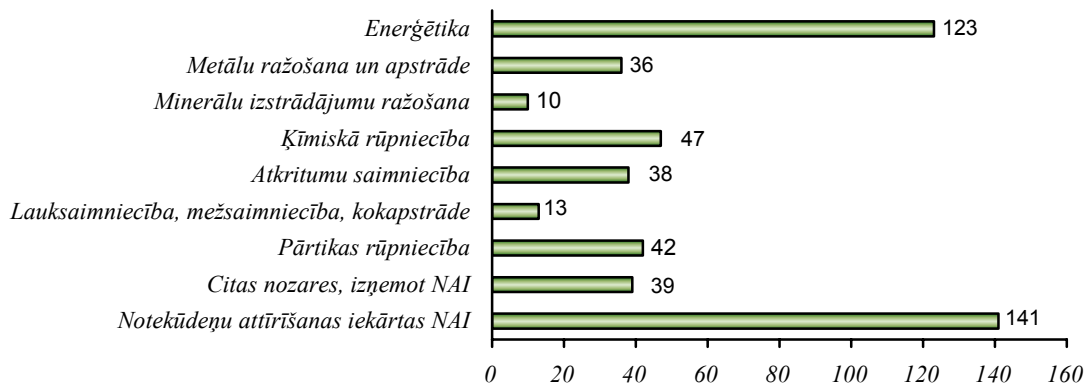
2006.gadā Vides pārraudzības valsts birojs 12 gadījumos ir pieņēmis lēmumu par ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma procedūras piemērošanu un izstrādājis ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju izvērtējuma nosacījumus. Pārskata gadā nav saņemts neviens ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma ziņojums atzinuma sniegšanai.

3.4. Piesārņojuma integrētā novērtēšana un kontrole.

2006.gada laikā Birojs ir sagatavojis publicēšanai un ievietojis biroja mājas lapā internetā, piesārņojuma sadaļā (adrese: <http://www.vpvb.gov.lv>) 21 A kategorijas (2.attēls) un 489 B kategorijas (3. attēls) atļauju nosacījumus, kā arī 23 A kategorijas atļauju un 226 B kategorijas atļauju grozījumus.



2. attēls. Biroja mājas lāpā ievietotie A kategorijas atļauju nosacījumi pa nozarēm 2006. gadā.



3. attēls. Biroja mājas lāpā ievietotie B kategorijas atļauju nosacījumi pa nozarēm 2006.gadā.

3.5. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana

Pārskata gadā Birojā turpinās rūpniecisko avāriju riska novērtēšana saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. 2006.gadā tika izveidotas riska izvērtējuma komisijas, 19 uzņēmumu iesniegtās dokumentācijas izvērtēšanai.

2006.gadā Vides pārraudzības valsts birojā iesniegti un riska izvērtējuma komisijā izskatīti 12 drošības pārskati, tai skaitā arī papildinātie un pārskatītie drošības pārskati, un 1 papildinājums drošības pārskatam. Lai uzlabotu rūpniecisko avāriju riska izvērtēšanas procedūru, intensīvi turpinājās iepriekšējā gadā uzsāktais darbs pie atbilstošu ekspertu apzināšanas. Atskaites gadā Vides pārraudzības valsts birojā no jauna saņemtas un izskatītas 6 rūpniecisko avāriju novēršanas programmas, kā arī papildināti grozījumi esošajās programmās.

Apkopojot Riska izvērtējuma komisijas locekļu slēdzienus, 2006.gadā Biroja darbinieki izstrādāja ieteikumus un priekšlikumus divpadsmit uzņēmumu drošības pārskatiem un sešu uzņēmumu rūpniecisko avāriju novēršanas programmām. Biroja speciālisti sagatavoja izvērtējumu par uzņēmumu rūpniecisko avāriju novēršanas programmu un drošības pārskatu atbilstību 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem" prasībām, ietverot tajos norādījumus par papildus pasākumiem, kuri uzņēmumu atbildīgajām personām jāveic, lai samazinātu rūpniecisko avāriju draudus un palielinātu vides un cilvēku drošību. 2006.gadā šādi izvērtējumi sagatavoti par vienpadsmit uzņēmumu drošības pārskatiem, vienu drošības pārskata papildinājumu un piecu uzņēmumu rūpniecisko avāriju novēršanas programmām. Par viena uzņēmuma drošības pārskatu un viena uzņēmuma rūpniecisko avāriju novēršanas programmu Birojs pieprasīja papildus informāciju, atliekot lēmuma pieņemšanu. Šobrīd ir izvērtēta lielākā daļa rūpniecisko avāriju novēršanas dokumentācijas un tiek izpildītas attiecīgās Eiropas Savienības Direktīvas prasības.

Saskaņā ar objektu atbildīgo personu un Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvalžu sniegto informāciju izveidots un regulāri tiek aktualizēts to objektu saraksts, kuriem 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.532 "Noteikumi par

rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem” noteiktajā kārtībā un termiņos Vides pārraudzības valsts birojā iesniedzamas rūpniecisko avāriju novēršanas programmas vai drošības pārskati. Šis saraksts ievietots Biroja interneta mājas lapā.

Pārskata gadā turpinās Biroja atbildīgo speciālistu piedalīšanās objektu, kuriem ir jāiesniedz rūpniecisko avāriju novēršanas programmas vai drošības pārskati kompleksajās pārbaudēs, kuras organizē Valsts vides dienests, kas palīdz objektīvi novērtēt un pieņemt pamatotu lēmumu.

Pārskata gadā sniegta informācija Auru pagasta padomei, Daugavpils domei, Ilūkstes novada domei, Inčukalna pagasta padomei, Jēkabpils domei, Jelgavas pilsētas domei, Krimuldas pagasta padomei, Liepājas pilsētas domei, Madonas pilsētas domei, Olaines pagasta padomei, Olaines pilsētas domei, Ozolnieku novada domei, Rēzeknes pilsētas domei, Rīgas domei, Rīgas rajona padomei, Saldus pagasta padomei, Saulkrastu pilsētas domei, Stopiņu novada domei, Valmieras pilsētas domei, Ventspils pilsētas domei un Viļānu pagasta padomei par objektiem, uz kuriem attiecināmas 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.532 “Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem” prasības, un par teritorijām, kuras var ietekmēt šajos objektos iespējamās avārijas. Sagatavoti ieteikumi iepriekšminētajām pašvaldībām par ieteicamajiem ierobežojumiem teritoriju izmantošanā, attālumiem starp objektu un dzīvojamo ēku apbūves teritorijām vai citām teritorijām un citiem riska samazināšanas pasākumiem.

Sniegta informācija Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai, Rīgas domei, Daugavpils pilsētas domei, Olaines pilsētas domei, Rīgas rajona padomei un Ventspils pilsētas domei par iespējamiem domino efektiem starp paaugstināta riska objektiem. Rīgā ir divas objektu grupas (abas Ziemeļu rajonā), kur rūpnieciskas avārijas gadījumā vienā objektā iespējama savstarpēja nevēlama ietekme starp objektiem (domino efekts), bet Daugavpilī, Liepājā, Olainē un Ventspilī – pa vienai šādai objektu grupai. Rīgā vienā objektu grupā, kur iespējams domino efekts, ir trīs paaugstināta riska objekti, bet otrā tikai divi šādi objekti. Ventspilī ir četri paaugstināta riska objekti vienā grupā, bet Daugavpilī, Liepājā un Olainē – pa diviem objektiem.

3.6. Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācija

Atskaites gadā turpināta informācijas sistēmas par reģistrētajiem iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām) pilnveidošana un uzturēšana. Birojs nodrošina regulāru informācijas apkopošanu un pilnveidošanu par reģistrētajiem iepakojuma apsaimniekotājiem, kā arī informācijas sniegšanu reģionālajām vides pārvaldēm normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

2006.gadā reģistrēts viens jauns iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmums, savukārt regulāri pārskatīti un papildināti to uzņēmumu saraksti, kuri iekļāvušies iepakojuma apsaimniekošanas sistēmā, noslēdzot līgumus par iepakojuma apsaimniekošanu ar reģistrētajiem iepakojuma apsaimniekotājiem. Šī informācija regulāri tiek apkopota un sniegta reģionālajām vides pārvaldēm.

3.7. Vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešana

Atskaites gadā Birojs turpināja jau uzsāktos informēšanas un izglītošanas pasākumus un aktīvi piedalījās ES Kompetento institūciju foruma un EMAS Regulas 14.panta komitejas darbā. Biroja darbinieki ir piedalījušies dažādos semināros un apmācību programmās izskaidrojot EMAS mērķus un uzdevumus, kā arī pilnveidojuši savas zināšanas starptautiskās konferencēs un semināros par EMAS un tā ieviešanu.

3.8. Sūdzību un iesniegumu izskatīšana

Atskaites gadā Birojā izskatītas 97 sūdzības, pārsvarā par dažādiem reģionālo vides pārvalžu izsniegtiem administratīvajiem aktiem, tai skaitā 38 sūdzības par tehniskajiem noteikumiem, vai atteikumu tos izsniegt. Vairāku sūdzību izskatīšanai ir bijis nepieciešams pieprasīt papildu informāciju un iepazīties ar situāciju uz vietas, kā arī risināt konfliktsituācijas, pārrunās iesaistot visas ieinteresētās puses. Apkopojums par saņemtajām sūdzībām un pieņemtajiem Biroja lēmumiem ietverts 1.tabulā.

2006.gadā 16 Biroja lēmumi ir pārsūdzēti Administratīvajā rajona tiesā. Tiesā ir izskatītas 14 administratīvās lietas, visi Biroja lēmumi pilnībā atstāti spēkā. Šādi rezultāti sasniegti pateicoties Biroja speciālistu rūpīgam darbam un juridisko zināšanu apguvei, kā arī labai darba koordinācijai un sadarbībai kā starp Biroja speciālistiem, tā ar citām vides institūcijām.

1. tabula.

2006. gadā izskatītās sūdzības un pieņemtie lēmumi

Institūcija	Apstrīdētie administratīvie akti			Pieņemtie lēmumi			
	integrētā atļauja	tehniskie noteikumi	citi	atstāts spēkā	atcelts	atcelts daļā	kopā
Daugavpils RVP		2	3	3	1	1	5
Liepājas RVP	1		3			4	4
Jelgavas RVP			4	2	2		4
Lielrīgas RVP	1	8	3	6	4	2	12
Madonas RVP			5	1		4	5
Rēzeknes RVP							
Valmieras RVP		21	12	26	4	2	33

Institūcija	Apstrīdētie administratīvie akti			Pieņemtie lēmumi			
	integrētā atļauja	tehniskie noteikumi	citi	atstāts spēkā	atcelts	atcelts daļā	kopā
Ventspils RVP		7	6	9	3	1	13
VVD			2		2		2
DAP			10	8	2		10
Ķemeru NP			2	2			2
Gaujas NP			1		1		1
Slīteres NP			6	1	4	1	6
Kopā:	2	38	57	58	24	15	97

3.9. Budžeta programmas “Vides politikas īstenošana” apakšprogrammas “Vides pārraudzības valsts birojs” rezultatīvo rādītāju analīze

Birojs īsteno vienu no LR Vides ministrijas budžeta programmas “Vides politikas īstenošana” apakšprogrammām – “Vides pārraudzības valsts birojs”. Minēto apakšprogrammu īsteno viena valsts pārvaldes institūcija – Birojs, un tajā 2006. gadā bija noteikti šādi rezultatīvie rādītāji:

- ◇ ietekmes uz vidi novērtējumi –13, faktiski – 13 (100%);
- ◇ ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu skaits – 430, faktiski –860 (200%);
- ◇ rūpniecisko avāriju novēršanas programmu izvērtēšana – 15, faktiski –15 (100%);
- ◇ rūpniecisko avāriju riska drošības pārskatu izvērtēšana – 9, faktiski –13 (144%);
- ◇ izvērtētie vides aizsardzības nosacījumi atļaujās – 32, faktiski – 32 (100%);
- ◇ Stratēģiskie ietekmes uz vidi novērtējumi plānošanas dokumentiem -46, faktiski -86 (187%).

Kopumā rezultatīvie rādītāji izpildīti sekmīgi, jāatzīmē, ka būtiski pārsniegts rezultatīvais rādītājs - ietekmes uz vidi sākotnējie izvērtējumi, kas izpildīts par 200% un stratēģiskie ietekmes uz vidi novērtējumi plānošanas dokumentiem, kas izpildīts par 187%. Jāatzīmē, ka Biroja darba apjomu un rezultatīvo rādītāju plānošanu šajās jomās būtiski apgrūtinā tas, ka, izņemot vides aizsardzības nosacījumu izvērtēšanu integrētajās atļaujās, Biroja darbības intensitāti nosaka saimnieciskās darbības aktivitāte valstī. Biroja uzdevums ir savlaicīga normatīvajos aktos noteikto administratīvo aktu sagatavošana uz izsniegšana, neatkarīgi no tā, cik daudz tiek saņemti iesniegumi.

Liels sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu skaits ir saistīts ar intensīvu būvniecību krasta kāpu aizsargjoslā, darbībām Natura 2000 teritorijās un ceļu tīkla attīstību. Savukārt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējuma skaita pieaugumu radījusi pastiprināta pašvaldību, kurām nav izstrādāts un apstiprināts teritorijas plānojums,

aktivitāte tos izstrādājot, bez tam pieaug arī to pašvaldību skaits, kuras uzsāk grozījumu izstrādi spēkā esošos teritorijas plānojumos.

3.10. Vides pārraudzības valsts biroja sniegtie pakalpojumi

Biroja sniegtie pakalpojumi, lielākoties ir dažāda veida konsultācijas Biroja kompetences jomās, kā arī dažāda veida informācija Biroja pamatdarbības jomās. Šie pakalpojumu veidi ir bezmaksas un pieejami gan juridiskām, gan fiziskām personām. Konsultācijas tiek sniegtas gan mutiski, gan rakstiski.

Visbiežāk konsultācijas tiek sniegtas darbības ierosinātājiem, plānošanas dokumentu izstrādātājiem, reģionālajām vides pārvaldēm un citām valsts institūcijām. Biroja speciālisti gatavo informatīvos materiālus, koordinē organizatoriskos pasākumus dažādiem semināriem, kā lektori piedalās apmācības semināros un mācībuursos izglītības iestādēs, Vides ministrijas, citu valsts un pašvaldības institūciju organizētos semināros, tādējādi popularizējot un izplatot zināšanas visās Biroja darbības jomās. 2006.gadā Vides pārraudzības valsts birojs sniedzis vairāk kā 100 rakstiskas konsultācijas Biroja pamatdarbības jomās.

Kā maksas pakalpojums Birojam noteikts tikai viens – ekspertu komisijas darba apmaksā ietekmes uz vidi novērtējuma un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros. Taču arī šajā gadījumā darbības ierosinātājs vai plānošanas dokumenta izstrādātājs apmaksā tikai ekspertu darbu komisijā, taču nemaksā par Biroja organizatorisko u.c. darbību.

Tā kā Biroja pakalpojumi ir galvenokārt konsultācijas un informācijas sniegšana, Birojs pārskata gadā ir pilnveidojis interneta mājas lapu, tajā ietverot virkni būtiskas informācijas. Būtiski optimizēta ir jautājumu un atbilžu sadaļa, kurā Biroja speciālisti operatīvi sniedz informāciju vai atbild uz lasītājus interesējošiem jautājumiem.

Liela nozīme ir Biroja kā informācijas centra aktivitātēm ar Biroja darbību saistītajās jomās. Regulāri papildinās Birojā pieejamo materiālu un informācijas klāsts, kuru plaši izmanto biroja darbinieki, iesaistīto pušu, sabiedrības un valsts institūciju pārstāvji, kā arī studenti.

3.11. Vides pārraudzības valsts biroja darbības uzlabošanas pasākumi

Biroja darba kvalitātes un efektivitātes uzlabošanas pasākumi galvenokārt tiek plānoti un realizēti divās jomās:

1. Biroja darba efektivitātes un kvalitātes uzlabošana, papildinot darbinieku profesionālās zināšanas un prasmes, precizējot iekšējās darba kārtības instrukcijas un nosacījumus, pilnveidojot Biroja kompetencē esošo procedūru izpildes kārtību, kā arī nodrošinot administratīvo aktu sagatavošanu normatīvajos aktos noteiktajā laikā;

2. iesaistīto pušu, sabiedrības, citu valsts institūciju un pašvaldību informēšana un izglītošana Biroja kompetencē esošajos jautājumos.

Pārskata gadā tika uzsākta ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 ietvertu teritoriju novērtējuma procedūras piemērošana paredzētajam darbībām, kuru īstenošana var ietekmēt šīs teritorijas un ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējums tiek integrēts un pilnveidots arī ietekmes uz vidi novērtējuma un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā. Lai papildinātu Vides pārraudzības valsts biroja darbinieku zināšanas šajā jomā, Vides pārraudzības valsts biroja darbinieki piedalījās LR Vides ministrijas un Somijas Vides aģentūras organizētā apmācību kursā par ietekmes uz Natura 2000 teritorijām novērtējumu.

Viens no Biroja darbības pamatuzdevumiem ir objektīvas, pilnīgas un precīzas informācijas sagatavošana pašvaldībām vai valsts institūcijām, kuras pieņem gala lēmumu par paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta akceptu, kā arī sabiedrības informēšanas nodrošināšana Biroja pamatdarbības jomās. Lai nodrošinātu šo uzdevuma izpildi, Birojs:

- ◇ veidoja ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros ārštata ekspertu grupas tā, lai tajās iekļautu zinošus un pieredzējušus ekspertus, kas nodrošinātu visu programmas sadaļu profesionālu sagatavošanu un ietekmes uz vidi ziņojumu jomu vispusīgu analīzi un izvērtēšanu. Lai nodrošinātu objektīvāku vērtējumu, vairākos gadījumos ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras gaitā notika daļēja ekspertu nomaiņa: novērtējuma programmas izstrādāja un sagatavotos darba un noslēguma ziņojumus izvērtēja dažāda sastāva ekspertu grupas;
- ◇ ietekmes uz vidi novērtējuma programmu izstrādāšanas un darba ziņojumu izvērtēšanas kvalitātes paaugstināšanai tika organizēti ārštata ekspertu izbraukumi uz paredzētajām projektu realizācijas vietām;
- ◇ darba ziņojumu analīzes gaitā pastiprināta uzmanība tika pievērsta tajos ietvertās informācijas objektivitātes izvērtēšanai. Šaubu gadījumos tika organizēti izbraukumi informācijas pārbaudei.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu Birojam deleģēto uzdevumu izpildi stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros, atsevišķi speciālisti ir piedalījušies apmācības semināros un iepazinušies ar citu ES valstu pieredzi, tai skaitā aktīvi piedalījušies LR Vides ministrijas un Somijas Vides aģentūras sadarbības projektā, kā rezultātā ir izstrādāts jauns plašs metodiskais palīgmateriāls stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras sekmīgai veikšanai.

Būtisku un ar katru gadu lielāku Biroja darba apjoma daļu sastāda iesniegumu un sūdzību izskatīšana, kā arī Biroja interešu aizstāvēšana rajona un apgabala Administratīvajā tiesā. Lai uzlabotu Birojā sagatavoto administratīvo aktu kvalitāti un papildinātu Biroja darbinieku zināšanas par administratīvo procesu, Birojā, sadarbībā ar Valsts administrācijas skolu, organizēti apmācību kursi par administratīvo procesu iestādē. Darbinieki, kuri ir iesaistīti sūdzību un iesniegumu izskatīšanā, lēmumu sagatavošanā un paskaidrojuma rakstu Administratīvajai tiesai sagatavošanā gan pašmācības ceļā, gan mācību iestādēs apgūst juridiskās zināšanas.

Lai radītu iespēju sabiedrībai iegūt aktuālu informāciju par visām Biroja darbības sfērām, 2006.gada laikā izstrādāta jaunas Biroja mājas lapas internetā koncepcija un uzsākta tās realizācija, kas tiek turpināta 2007.gadā. Interneta mājas lapā pārskatāmā un sabiedrībai saprotamā formā atspoguļota informācija par Biroja pamatdarbības

sfērām, to saistību ar Latvijas vides aizsardzības politikas mērķiem un to realizāciju, par paveikto ietekmes uz vidi novērtējuma, tai skaitā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma, procedūras nodrošināšanai, kā arī par Biroja pienākumu izpildi atļauju piesārņojošās darbības veikšanai izsniegšanas procesā, rūpniecisko avāriju riska novērtēšanā un samazināšanā, iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācijā, vides pārvaldības un audita sistēmas ieviešanā Latvijā.

Lai padarītu publiski pieejamus Eiropas Savienības ekspertu izstrādātos labākos pieejamos tehniskos paņēmienus (LPTP) dažādām tautsaimniecības un ražošanas nozarēm, Birojs ievieto savā interneta mājas lapā LPTP vadlīniju aprakstus angļu valodā. Lai vietējiem speciālistiem atvieglotu darbu ar LPTP materiāliem, mājas lapā ievietoti arī LPTP kopsavilkumi latviešu valodā.

Darba kvalitātes paaugstināšanā lielu ieguldījumu dod iesaistīto dalībnieku informēšana, apmācība un konsultēšana, jo uzdevumu izpilde vides aizsardzības sektorā ir pasākumu komplekss, kura rezultāts ir atkarīgs no visu pušu - valsts pārvaldes institūciju, pašvaldību, sabiedrības, uzņēmumu un nevalstisko organizāciju saskaņotas darbības risinājumu izstrādē un lēmumu pieņemšanā, balstoties uz objektīvi apkopotu un analizētu informāciju. Birojs veic plašu iesaistīto pušu informēšanas un izglītošanas darbu, piedaloties dažādos semināros, apspriedēs un mācībuursos, kā arī individuāli sniedzot konsultācijas un skaidrojumus, veidojot darba grupas vai komisijas sarežģītāku gadījumu izvērtēšanā.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Biroja darbība ir vērsta uz sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu. Savā darbībā Birojs ievēro normatīvajos aktos noteikto sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas procedūru, Orhusas konvencijas un atbilstošu ES normatīvo aktu prasības.

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā sabiedrības informēšana par plānotajām darbībām, to potenciālo ietekmi uz vidi, kā arī sabiedrības iesaistīšana ietekmju novērtēšanā un lēmuma pieņemšanā, ir nozīmīgs posms. Sabiedrība visā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā kā viens no līdztiesīgiem procesa dalībniekiem var iesaistīties priekšlikumu sagatavošanā un paust savu viedokli par konkrēto darbības realizācijas vietu un izmantoto tehnoloģiju atbilstību, kas tiek ņemts vērā, gatavojot IVN pētījumu programmas un Biroja atzinumus par darba un noslēguma ziņojumiem, kā arī nosacījumus darbības veikšanai.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ieviešanas viens no mērķiem ir – nodrošināt sabiedrības informēšanu par plānošanas dokumentu izstrādi un iesaistīt sabiedrību to apspriešanā un lēmumu par tiem pieņemšanā. Biroja interneta mājas lapā tiek publicēti paziņojumi par plānošanas dokumentu Vides pārskatu sabiedriskās apspriešanas pasākumiem.

Atskaites gadā vislielāko sabiedrības interesi izraisīja Jūrmalas pilsētas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, Sakas un Rucavas pagastu teritorijas plānojumu stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. Sabiedrības ieinteresētību izraisījis arī Nacionālā attīstības plāna stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. Tomēr kopumā vēl vērojama iedzīvotāju samērā inerta attieksme, it sevišķi ietekmes uz vidi novērtējuma procesa sākuma stadijā. Arī atsevišķu plānošanas dokumentu un Vides pārskatu sabiedriskajās apspriešanās nereti piedalās ļoti maz interesentu. Jāatzīmē, ka nereti sabiedrības aktivitātes sākas pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pabeigšanas un lēmuma pieņemšanas.

Biroja darbinieki ir piedalījušies visās sabiedriskajās un sākotnējās sabiedriskajās apspriešanās, kā arī ir nodrošinājuši projekta ierosinātāja un plānošanas dokumenta izstrādātāja darbību normatīvajos aktos paredzēto sabiedrības informēšanas pasākumu izpildē. Normatīvo aktu prasību neizpildes gadījumos ir pieprasīti papildus sabiedrības informēšanas pasākumi vai arī atkārtotas sabiedriskās apspriešanas. Visa informācija par ietekmes uz vidi novērtējumu tā veikšanas gaitā ir plaši pieejama sabiedrībai un pašvaldībām, tādējādi nodrošinot atklātību un dialoga iespējas par veiksmīgākā risinājuma izvēli.

Biroja aktivitāšu popularizēšana sabiedrībā tika veikta, ne tikai piedaloties projektu sākotnējās un sabiedriskajās apspriešanās, bet arī regulāri sniedzot konsultācijas Biroja apmeklētājiem un intervijas masu mediju pārstāvjiem. Regulāri informācija par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras gaitu tiek publicēta avīzē “Latvijas Vēstnesis” un žurnālā “Vides Vēstis”. Savas darbības ietvaros Birojs aktīvi sadarbojas ar pašvaldībām, uzņēmumiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem, popularizējot savas darbības rezultātus arī plašā sabiedrībā. Saņemtie sabiedrības, pašvaldību, vides konsultāciju firmu un ekspertu priekšlikumi par ietekmes uz vidi novērtējuma ieviešanas gaitu un Biroja darbību tiek apkopoti un analizēti, daļa no tiem izmantoti Biroja darbības, kā arī normatīvo aktu pilnveidošanai.

5. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM

Lai sekmīgi veiktu normatīvajos aktos Birojam deleģētās funkcijas un nodrošinātu sabiedrības tiesības uz informāciju, kas paredzētas gan Orhūsas konvencijā, gan Latvijas likumdošanā, kā arī sekmētu vienotu vides un dabas aizsardzības prasību realizāciju, biroja darbu ir plānots mērķtiecīgi un sistemātiski attīstīt un pilnveidot arī turpmāk. Galveno uzmanību plānots pievērst pasākumiem, kas saistīti ar Biroja darba kvalitātes paaugstināšanu (darbinieku izglītošana, jaunu, kvalificētu darbinieku piesaistīšana, iekšējās kontroles nodrošināšana un kvalitātes vadības sistēmas elementu ieviešana, kā arī sadarbības starp Biroja struktūrvienībām veicināšana). Ne mazāk svarīgi ir pasākumi, kas saistīti ar sabiedrības informēšanu, izglītošanu un iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā, kā arī ar piedalīšanos sadarbības institūciju darbinieku informēšanā un izglītošanā Biroja pamatdarbības jomās.

Viens no Biroja darbības pamatuzdevumiem ir objektīvas, pilnīgas un precīzas informācijas sagatavošana pašvaldībām vai valsts institūcijām, kuras pieņem gala lēmumu par paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta akceptu, kā arī sabiedrības informēšanas nodrošināšana Biroja pamatdarbības jomās. Lai nodrošinātu šo uzdevuma izpildi, Birojs Ietekmes uz vidi novērtējuma jomā:

- ◇ pilnveidos darbu ar ārštata ekspertiem, kā papildinot ekspertu sarakstu un paplašinot iesaistīto ekspertu loku, tā ekspertu grupu sanāksmēs un citos pasākumos informējot ekspertus par jaunumiem likumdošanā, tai skaitā lielu uzmanību pievēršot Eiropas Savienības ekspertu izstrādātajiem labākajiem pieejamiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) dažādām tautsaimniecības un ražošanas nozarēm;
- ◇ iespēju robežās ietekmes uz vidi novērtējuma programmu izstrādāšanas un darba ziņojumu izvērtēšanas kvalitātes paaugstināšanai organizēs ārštata ekspertu izbraukumus uz paredzētajām projektu realizācijas vietām
- ◇ turpinās ieviest un pilnveidot ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējumu un integrēt to arī ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma jomā Birojs kā galvenos nākamā gada uzdevumus definē:

- ◇ nepieciešamību paplašināt sadarbību ar plānošanas dokumentu, tai skaitā Vides pārskatu izstrādātājiem, lai uzlabotu Vides pārskatu kvalitāti;
- ◇ pilnveidot un uzlabot sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas pasākumus;
- ◇ sarežģītākajos gadījumos, lai nodrošinātu objektīvāku un pilnīgāku vides pārskatu izvērtēšanu, piesaistīt attiecīgu jomu ekspertus, galvenokārt tas būtu nepieciešams gadījumos, kad padziļināti izvērtējama plānošanas dokumenta ietekme uz Natura 2000 teritoriju.

2006.gada darba rezultāti parāda dažādu iesniegumu un sūdzību par vides institūciju pieņemtajiem lēmumiem dinamisku pieaugumu. Tieši šai jomai pievēršama pastiprināta uzmanība nākamajos gados. Biroja darbība sūdzību un iesniegumu izskatīšanas jomā tiek plānota divos galvenajos virzienos:

- ◇ Biroja darbinieku zināšanu un prasmju pilnveidošana un papildināšana;
- ◇ Sadarbība ar vides institūciju speciālistiem ar mērķi samazināt iespējamās kļūdas un problēmsituācijas, kas izraisa sūdzību skaita pieaugumu.

Biroja speciālistu uzkrātās zināšanas un pieredze vides likumdošanas prasību nodrošināšanā un tiesu praksē plānots izmantot par pamatu citu vides institūciju darbības uzlabošanai. Šajā nolūkā 2007.gadā tiek uzsākts jauns sadarbības veids – Biroja galveno speciālistu izbraukumi uz Reģionālajām vides pārvaldēm. Izbraukumu mērķis – analizēt saņemtos attiecīgās reģionālās vides pārvaldes izdotos, apstrīdētos administratīvos aktus un pieņemtos lēmumus, sākotnējos ietekmes uz vidi izvērtējumus un izsniegtās atļaujas piesārņojošas darbības veikšanai, kopēji ar reģionālās vides pārvaldes speciālistiem.

Sekmīgai Biroja darbībai visās jomās, ļoti svarīgi ir turpināt attīstīt sadarbību gan ar Vides ministrijas sistēmas institūcijām, gan pašvaldību un citu valsts institūciju, gan uzņēmēju un dažādu interešu grupu, gan sabiedrības pārstāvjiem. Biroja daudzpusīgo funkciju kvalitatīvai realizācijai un sadarbības starp vides institūcijām, pašvaldībām, uzņēmējiem un sabiedrību sekmīgai nodrošināšanai ļoti svarīga ir nepārtraukta Biroja darbinieku zināšanu un prasmju pilnveidošana, tai skaitā izpratnes ne tikai par Latvijā notiekošo, bet arī mūsu kaimiņvalstīs un visā Eiropas Savienībā notiekošo.

Ņemot vērā Latvijas pilnvērtīgu dalību ES institūcijās, nozīmīga darba daļa tiks veltīta arī šai jomai, kas no vienas puses ļauj piekļūt informācijai un pieredzei, kas uzkrāta citās valstīs, bet no otras – labāk izprast sadarbības nosacījumus un rast optimālus risinājumus nosacījumu vides jomā realizācijai. Birojs arī 2007.gadā piedalīsies ES Komisijas informācijas apmaiņas semināros par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, kā arī ar ES Regulas EK Nr.761/2001 14. pantu noteiktās komitejas un EMAS kompetento institūciju foruma darbā.

2007.gadā turpināsies atskaites gadā uzsāktie ietekmes uz vidi novērtējuma procesi, 2004. – 2005.gadā uzsāktie stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesi, kā arī rūpniecisko avāriju riska objektiem izstrādāto drošības pārskatu un rūpniecisko avāriju novēršanas programmu izvērtēšana un pilnveidošana, iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācija un darbības citās Biroja pamatdarbības jomās.

6. BUDŽETA INFORMĀCIJA UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

6.1. Pārskata gada galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu

2. tabula.

Pārskats par budžeta apakšprogrammas “Vides pārraudzības valsts birojs” rezultatīvo rādītāju izpildi

Rezultatīvā rādītāja nosaukums	Pārskata perioda plāns	Faktiski pārskata periodā
Darbības rezultāti:		
Ietekmes uz vidi novērtējumi	13	13
Ietekmes uz vidi sākotnējie izvērtējumi	430	860
Rūpniecisko avāriju riska samazināšanas programmu izvērtēšana	15	15
Izvērtētie rūpniecisko avāriju riska drošības pārskati	9	13
Izvērtētas vides aizsardzības nosacījumu atļaujas	32	32
Stratēģiskie ietekmes uz vidi novērtējumi (plānošanas dokumentiem)	46	86
Administratīvā spēja:		
Iestāžu skaits	1	1
Amata vietu skaits	28	21

6.2. Informācija par pakalpojumiem: Maksas pakalpojumi

3. tabula

Maksas pakalpojumi un to izcenjumi (latos)

Nr.p.k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Izcenjums (vienam ekspertam)	Faktiskie ieņēmumi
1.	Ārštata ekspertu darba apmaksā un darba nodrošināšana, t.sk.	40	12013
1.1.	Ietekmes uz vidi novērtējuma darba un noslēguma ziņojuma izvērtēšana, stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata izvērtēšana	22	9325
1.2.	Ietekmes uz vidi novērtējuma programmas sagatavošana	18	2688

	Kopā:	40	12013
--	--------------	-----------	--------------

6.3. Budžeta informācija

5. tabula

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (latos)

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	256111	331808	322821
1.1.	dotācijas	238632	310808	310808
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	17479	21000	12013
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	256111	331808	322821
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	229411	297938	288951
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	0	0	0
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	229411	297938	288951
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	26700	33870	33870

Apakšprogrammai nav:

1. valsts ieguldījumu programmu ietvaros piešķirto valsts budžeta līdzekļu;
2. aizņēmumu, par kuriem valsts ir galvojusi;
3. līdzekļu no sadarbības partneru finansētām programmām un ārvalstu ieguldījumu programmām.

7. PERSONĀLS

7. tabula

Informācija par Vides pārraudzības valsts birojā strādājošajiem 2006. gadā		
1. Amata vietu un strādājošo skaits		
Amata vietu skaits	28	
Faktiskais vidējais darbinieku un ierēdņu skaits	21	
2. Iedalījums pēc statusa		
Strādājošo skaits		
ierēdņi	17	
darbinieki, t.sk. fiziskā darba veicēji	5	
3. Iedalījums pēc ieņemamā amata		
Strādājošo skaits		
direktors	1	
direktora vietnieks	1	
nozares struktūrdalū vadītāji	5	
vecākie eksperti	10	
darbinieki, t.sk. fiziskā darba veicēji	5	
4. Iedalījums pēc vecuma un dzimuma		
Strādājošo skaits		
	vīrieši	sievietes
20 — 29 gadi	0	7
30 — 39 gadi	0	4
40 — 49 gadi	1	2
50 — 59 gadi	1	5
60 — 69 gadi	1	1
5. Izglītība		
7.1.1.1 Strādājošo skaits		
5.1. Izglītības līmenis	ir ieguvuši	turpina studijas
Vispārējā vidējā izglītība	1	—
Bakalaura grāds	4	—
Maģistra grāds	12	4
Profesionālā augstākā izglītība	3	—
Doktora grāds	2	—
5.2. Izglītības joma		
Strādājošo skaits		
Dabas un inženierzinātnes	16	
Ekonomika un vadības zinības	2	
Tiesību zinātnes	1	
Citas	1	
6. Personālmainība	11 %	

Birojā atskaites gadā nav nokomplektētas visas štata vietas, kas izskaidrojams ar augstajām profesionālajām prasībām vecākajiem ekspertiem un salīdzinot ar privāto sektoru viduvējām algām, kā arī ar kopējo ierēdņa darba prestiža krišanos valstī. Personāla mainība Birojā ir ļoti zema (atskaites gadā darbu birojā ir pārtraukuši divi strādājošie).